

Udvalgets bemærkninger til lovudkastet om bjærgeløn.

Medens regler om bjærgning og bjærgeløn forekommer allerede i den ældre sølovgivning, bl. a. Danske Lovs 4. bog, er regler om fordelingen af bjærgeløn først gennemført i dansk lovgivning ved søloven af 1. april 1892, der i § 228, stk. 2, indeholder følgende bestemmelse:

„Har et skib på rejsen bjærget noget, bliver af bjærgelønnen først at godtgøre den skade, som bjærgningen måtte have medført for skib eller ladning; derefter får rederiet to tredjedele, hvis det bjærgende skib er dampskib, men halvdelen, hvis det er sejlskib, og resten deles lige mellem skibsfører og mandskab; dettes part fordeles i forhold til enhvers løn. Overenskomst, hvorefter skibsfører eller mandskab skulle nøjes med mindre andel end her nævnt, er uden gyldighed, medmindre skibet er særlig udrustet for bjærgning, eller overenskomsten gælder udførelsen af et bestemt bjærgningsforetagende.“

Reglerne om bjærgning i sølovens 9. kapitel blev ændret ved lov nr. 103 af 29. april 1913, der var foranlediget af Danmarks tiltrædelse af Bruxelles-konventionen af 1910 om tilvejebringelse af visse ensartede regler om hjælp ved bjærgning til søs. Ifølge konventionens art. 6, stk. 3, skal fordelingen mellem rederen og skibsføreren og de øvrige personer, der står i det bjærgende selskabs tjeneste, afgøres efter det pågældende skibs nationale lovgivning. Fordelingsreglen i sølovens § 228, stk. 2, blev derfor ikke berørt ved den nævnte lovrevision i 1913 og har således været uforandret gældende siden 1892.

Det samme gælder de ganske tilsvarende regler, der findes i de norske og svenske sølove, medens den finske sølovs regler om fordeling af bjærgeløn, der gennemførtes i 1923, indeholder en lidt afvigende regel, idet restbeløbet — efter at rederen har fået $\frac{2}{3}$ (eller $\frac{1}{2}$, hvis det drejer sig om et sejlskib) af den samlede bjærgeløn — fordeles

med $\frac{2}{3}$ til skibsføreren og $\frac{1}{3}$ til mandskabet. I tysk ret har man samme legale fordelingsregel som efter de skandinaviske sølove, men rederen får dog forlods dækket ikke blot den skade, det bjærgende skib har lidt i anledning af bjærgningen, men også visse merudgifter til brændsel og hyre, som er påløbet i anledning af bjærgningen. I engelsk-amerikansk ret har man ingen legal fordelingsregel med hensyn til bjærgeløn, men fordelingen foretages skønsmæssigt af domstolene. Også efter fransk og belgisk ret sker fordelingen ved domstolene, medens der efter hollandsk ret er adgang til at indbringe den af rederen foretagne fordeling af bjærgelønnen for domstolene eller eventuelt søge sagen afgjort ved voldgift. Efter foreliggende oplysninger om praksis i de ovenfor nævnte lande, hvor fordelingen sker ved domstolene, tillægges der i almindelighed rederen $\frac{2}{3}$ eller $\frac{3}{4}$ af bjærgelønnen. Mandskabets andel fordeles i almindelighed i forhold til hyren.

Spørgsmålet om ændring af sølovens regel om fordeling af bjærgeløn blev som nævnt i indledningen til nærværende betænkning rejst under de nordiske forhandlinger om revision af sømandsloven, der fandt sted i 1949-1951, uden at dette dog resulterede i noget konkret forslag, da spørgsmålet måtte betragtes som liggende uden for sømandslovskomiteernes mandat. Ønsket om en ændring af fordelingsreglen har både under de nævnte forhandlinger og også senere navnlig været fremført af de skandinaviske sømandsforbund, der har foreslået den mandskabet tilfaldende andel forøget dels ved en reduktion af rederiets andel i bjærgelønnen, dels ved at skibsføreren stilles på linje med mandskabet, således at der kun tillægges ham en bjærgelønsandel i forhold til hans hyre eller i hvert fald en lavere andel i bjærgelønnen end efter gældende lov. Som argument for en ændring af fordelingsreglen har man fra sømandsside navnlig henvist til, at reglen ikke længere